

18de vergadering

Dinsdag 20 januari 2009

Aanvang 13.30 uur

Voorzitter: Timmerman-Buck

Tegenwoordig zijn 71 leden, te weten:

Asscher, Van de Beeten, Bemelmans-Videc, Van den Berg, Biermans, Van Bijsterveld, De Boer, Böhler, Broekers-Knol, Doek, Dölle, Van Driel, Dupuis, Duthler, Eigeman, Elzinga, Engels, Essers, Franken, Goyert, De Graaf, Haubrich-Gooskens, Hendriks, Hermans, Hillen, Ten Hoeve, Hofstra, Holdijk, Ten Horn, Huijbregts-Schiedon, Janse de Jonge, Van Kappen, Klein Breteler, Kneppers-Heijnert, Koffeman, Kuiper, Lagerwerf-Vergunst, Laurier, Leijnse, Leunissen, Van der Linden, Linthorst, Meindertsmä, Meulenbelt, Meurs, Noten, Peters, Putters, Quik-Schuijt, Rehwinkel, Reuten, Rosenthal, Russell, Schouw, Schuurman, Slager, Slagter-Roukema, Smaling, Strik, Swenker, Sylvester, Tan, Terpstra, Timmerman-Buck, Vedder-Wubben, Vliegthart, De Vries, De Vries-Leggedoor, Werner, Westerveld en Willems,

en de heer Hirsch Ballin, minister van Justitie.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Kox, wegens persoonlijke omstandigheden;

Schaap, wegens verblijf buitenslands;

Yildirim en Thissen, wegens ziekte.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het einde van deze editie.)

De **voorzitter**: Aan de orde is de herdenking van de heer Van Dijk. Ik verzoek de leden, te gaan staan.

Op 29 december jongstleden is op 77-jarige leeftijd Kees van Dijk overleden. Hij was lid van de Eerste Kamer van 1991 tot en met 1999 voor het CDA. Kees van Dijk, in 1931 in Rotterdam geboren, studeerde economie en staatsrecht aan de Economische Hogeschool van Rotterdam, de huidige Erasmus Universiteit. Na zijn dienstplicht in 1956 vertrok hij naar Zuid-Afrika en Rhodesië en vier jaar later naar Nieuw-Guinea. Vervolgens was hij werkzaam bij de OESO in Parijs en de Wereldbank in Washington. In 1973 keerde hij definitief terug naar Nederland. Kort nadien, in 1974, werd hij lid van de gemeenteraad in Rotterdam en in 1977 lid van de Tweede Kamer voor de CHU. In 1981 volgde de benoeming tot minister voor Ontwikkelingssamenwerking. Na de val van het tweede kabinet-Van Agt in 1982 keerde hij terug naar de Tweede Kamer, waar hij een jaar later voorzitter werd van de RSV-enquêtecommissie. Van 1986 tot en met 1989 was hij minister van Binnenlandse Zaken, waarna hij lid werd van deze Kamer. De toenmalige Kamervoorzitter zei naar aanleiding van zijn maidenspeech in dit huis: "Voor de Kamer, die de kwaliteit van de wetgeving en de controle in haar vaandel wil schrijven, is het een goede zaak iemand in haar midden te hebben die niet alleen als bestuurder, maar vooral ook als voorzitter van de enquêtecommissie RSV zozeer de gebreken van die kwaliteit kent, maar daarnaast ook de mogelijkheden tot verbetering." Hoewel Van Dijk na de enquête dezelfde bleef als voorheen, genoot hij sindsdien bekendheid als de man die onkreukbaar was, onverstoort, gewapend met een enorme feitenkennis en de gave, met vlijmscherpe vragen tot inzicht en waarheidsvinding te kunnen komen.

Kees Van Dijk werd gekenmerkt door betrokkenheid bij de samenleving in de breedste zin des woords, getuige onder andere zijn 12,5-jarig voorzitterschap van de Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden. Zoals hij zelf zei: "Er is meer dan het economische denkmodel." Tegen het einde van zijn senaatsperiode gaf hij enkele interviews waarin hij waarschuwde voor een verschraving van het leven. Hij kante zich daarbij met name tegen wat hij het "virus" van het postmodernisme noemde, waarin geen plaats meer zou zijn voor "de belangstelling voor hetgeen de ander drijft". "Tolerantie", zo zei hij, "ligt dicht tegen onverschilligheid aan en onverschilligheid is de moeder van gebrek aan kennis." Woorden die hun waarde blijven behouden. Zijn daden brachten hem tot Grootofficier in de Orde van Oranje-Nassau.

Voorzitter

Kees van Dijk werd wel eens getypeerd als de man met het houten gezicht. Achter dat gezicht ging schuil een bewogen en betrokken mens. Hij zei, na acht jaar lidmaatschap van deze Kamer, "verknocht" te zijn geraakt aan de Eerste Kamer. Deze Kamer is dankbaar voor wie hij was en wat hij heeft betekend. Moge dit een steun zijn voor zijn familie bij het verwerken van haar verdriet.

Ik verzoek u om een moment van stilte.

(De aanwezigen nemen enkele ogenblikken stilte in acht.)

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van het Wetboek van Strafvordering tot verbetering van de regeling van de positie van de deskundige in het strafproces (Wet deskundige in strafzaken) (31116).**

De **voorzitter**: Ik heet de minister van Justitie van harte welkom in dit huis.

De beraadslaging wordt geopend.

□

Mevrouw **Broekers-Knol** (VVD): Mevrouw de voorzitter, de rol van forensische expertise in de rechtspleging – en zeker in de strafrechtspleging – is als gevolg van samenhangende technisch-wetenschappelijke en maatschappelijke ontwikkelingen steeds dominanter en onmisbaarder geworden. Er wordt dan ook steeds vaker een beroep gedaan op deskundigen. De Schiedammer parkmoordzaak en de evaluatie daarvan door de commissie-Posthumus in opdracht van het College van procureurs-generaal hebben bloot gelegd dat er heel wat schort aan de kwaliteit van en de waarborgen rondom het verrichten van feitenonderzoek door deskundigen, de rapportage door deskundigen, de interpretatie van de resultaten van deskundigenrapporten enzovoorts. Het wetsvoorstel dat wij vandaag behandelen, heeft tot doel de regeling met betrekking tot de deskundige in het strafproces te verbeteren. De VVD-fractie ondersteunt dit streven. Mijn fractie beoordeelt het positief dat in het Eerste Boek een afzonderlijke titel is opgenomen met de rechten en plichten van de deskundige als procesdeelnemer. Daardoor krijgt de deskundige een meer volwaardige positie in het strafproces.

Mijn fractie beoordeelt het daarnaast positief dat de positie van de verdediging verbeterd wordt, onder andere doordat in het voorbereidende onderzoek de verdediging om aanvullend onderzoek of om een tegenonderzoek kan vragen. Tot slot is belangrijk dat de rechter-commissaris ook buiten het gerechtelijk vooronderzoek een rol krijgt toebedeeld en bijvoorbeeld ook ambtshalve de bevoegdheid krijgt tot het inschakelen van deskundigen buiten het gerechtelijk vooronderzoek.

De minister is bij de beantwoording van de schriftelijke vragen van mijn fractie uitvoerig op de vragen ingegaan. Dank daarvoor. Desalniettemin zijn er nog enkele punten waarover ik vandaag, namens de VVD-fractie, met de minister van gedachten wil wisselen: 1) wie bepaalt de vraagstelling aan de deskundige; 2) wat is de positie van degene die het onderzoek daadwerkelijk

uitvoert; 3) de scheidslijn tussen technisch onderzoek door de politie en deskundigenonderzoek; 4) de beëdiging van de deskundige; 5) het groeimodel van het deskundigenregister; 6) de DNA-wet als lex specialis; 7) overgangsregeling; en tot slot 8) de stand van zaken tussen NRGD en LRGD.

1. Op pagina 2 van de nadere memorie van antwoord staat te lezen: "Het wetsvoorstel biedt de mogelijkheid – en stimuleert dat ook – om te komen tot een betere rapportage, doordat contact tussen opdrachtgever en deskundige wordt aangemoedigd ter verduidelijking van de vraagstelling." Hoe ver kan of moet dat contact gaan? Anders gezegd: stel de rechter of de officier van justitie is de opdrachtgever, wie bepaalt dan uiteindelijk de vraagstelling voor het deskundigenonderzoek? Naar de mening van de VVD-fractie dient dat de rechter of de officier van justitie te zijn. Deelt de minister die mening? Zo ja, hoe kan voorkomen worden dat de deskundige te zeer vanuit zijn deskundigheid de vraagstelling beïnvloedt en dus tot op zekere hoogte het onderzoek als het ware in eigen hand kan nemen?

2. Het is niet ongebruikelijk dat degene die tot deskundige is benoemd, het onderzoek niet zelf uitvoert, maar dit doet uitvoeren. De deskundige coördineert slechts het onderzoek en verdedigt, indien nodig, het door de onderzoeker opgestelde rapport ter zitting. Indien daarnaar gevraagd wordt ter zitting, zal de deskundige antwoorden: "Ik heb het onderzoek niet zelf uitgevoerd." Betekent dit dat de onderzoeker ook als deskundige moet worden aangewezen en dus opgenomen moet zijn in het deskundigenregister, het NRGD? Of omvat de deskundigheid van de in het deskundigenregister opgenomen deskundige tevens de hulpkrachten/onderzoekers die hij inschakelt?

3. Uit de memorie van antwoord komt op pagina 2 duidelijk naar voren dat technisch onderzoek door de politie geen deskundigenonderzoek is. De minister stelt echter: "Zodra het onderzoek zodanig technisch of specialistisch is dat het niet meer binnen de politie kan worden uitgevoerd, is er sprake van deskundigenonderzoek dat door de politie onder verantwoordelijkheid van het OM wordt opgedragen. De aanwijzing van het College van procureurs-generaal zal nader aangeven wanneer daarvan sprake is." Is de bedoelde aanwijzing inmiddels beschikbaar? Is inmiddels duidelijk wanneer er sprake is van technisch onderzoek dat geen deskundigenonderzoek is en wanneer het omslagpunt wordt bereikt dat er wél sprake is van deskundigenonderzoek?

4. De deskundige wordt pas beëdigd wanneer hij wordt opgeroepen om ter terechtzitting zijn rapport te verdedigen. Bij het opstellen van het schriftelijke rapport is de deskundige dus niet beëdigd. Wél moet hij verklaren het rapport naar waarheid, volledig en naar beste inzicht te hebben opgesteld, art. 51, letter L, lid 3 van het wetsvoorstel. Of de deskundige nu wel of niet ter terechtzitting verschijnt, feit is dat het rapport van de deskundige een belangrijke rol zal spelen in de procedure. De vraag blijft dan ook: waarom wordt de deskundige niet sowieso beëdigd, dus ook voor het opstellen van het rapport? Praktisch gezien hoeft dat niet gecompliceerd te zijn. De rechter benoemt een deskundige en bij gelegenheid van zijn benoeming wordt de deskundige in de desbetreffende zaak beëdigd. Beëdigen ter zitting zou dan niet nodig zijn. Graag een reactie van de minister.